

INTERNATIONALE
SANTAIRE CONFERENCE
TE ROME
1885

O. qu.
397

0.4° 397

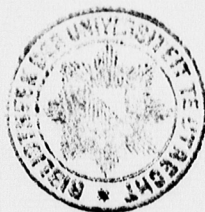
R A P P O R T

DER

Gedelegeerden ter Internationale Sanitaire Conferentie,

gehouden te Rome,

in het jaar 1885.

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

1291 5512

V

**RAPPORT der Gedelegeerden ter Internationale Sanitaire Conferentie,
gehouden te Rome in het jaar 1885.**

In verband met de conclusiën van het 5de hygiënisch congres te 's Gravenhage gehouden, werd reeds in 1884 door de Nederlandsche met verscheidene andere Europeesche Regeeringen in overleg getreden over het houden van eene internationale sanitaire conferentie.

Daarop volgde 20 April 1885 de officiële uitnoodiging der Italiaansche Regeering om aan dergelijke conferentie, welke deze Regeering zich voorstelde op 20 Mei te Rome bijeen te roepen, deel te nemen.

Blijkens circulaire van 21 April van den Minister Mancini (1) moest het doel dezer conferentie zijn, om op internationaal sanitair gebied aan te vullen wat de conferentiën te Weenen en te Constantinopel hadden beoogd tot stand te brengen, om tot eene internationale overeenkomst te geraken, waarbij voor elke Regeering vaste en gelijkvormige regelen zouden worden vastgesteld ter bestrijding der epidemieën.

Daar te dien opzichte tot heden aangewende pogingen nog niet tot de gewenschte uitkomsten hebben geleid en de grootste anarchie heerscht ten opzichte van quarantaine zaken, hetgeen meermalen aanleiding gaf tot lastige verwikkelingen tusschen de verschillende Regeeringen en nadeelig werkte op den handel, wilde de Italiaansche Regeering trachten alsnog tot het vaststellen van internationale sanitaire maatregelen te geraken door het beleggen eener conferentie die ten doel had, in de eerste plaats: het zoeken naar de middelen, waardoor het uitbreken dier besmettelijke ziekten in hun bakermat kan voorkomen, of bij de eerste uitbreiding onderdrukt worden, en in de tweede plaats om eene serie van afdoende maatregelen te bestudeeren en voor te stellen om, ingeval de ziekten zich in het land waar zij ontstaan zijn verspreiden, de verspreiding daarvan in andere landen te voorkomen, door toepassing van op rationeele grondslagen rustende maatregelen, bij gemeen overleg vastgesteld, waarbij zooveel mogelijk naar eenvormigheid moet gestreefd worden.

Nog werd in de aanschrijving der Italiaansche Regeering medegedeeld, dat de samenstelling en werkring van den internationalen gezondheidsraad te Alexandrië een onderwerp van diplomatiek overleg tusschen de verschillende Regeeringen uitmaakte. Deze onderhandelingen, vooral wat betreft de maatregelen waarvan de aanwending urgent zou kunnen worden, mochten noch vertraagd noch belemmerd worden door de onderhandelingen, ingevolge de conferentie te Rome te voeren, weshalve de Italiaansche Regeering haar wensch te kennen gaf deze zaak niet op de conferentie ter sprake te brengen.

Het behaagde den Koning bij Hoogstdeszelfs besluit van den 2den Mei 1885, n°. 35, ons

(1) Zie „Circulaire adressée par S. E. le Ministre des Affaires Etrangères de S. M. le Roi d'Italie aux ambassadeurs et ministres de S. M. (page 17 des protocoles et proces-verbaux de la Conférence Sanitaire internationale de Rome.) — Imprimerie en Ministère des Affaires Etrangères. 1885.

aan te wijzen om als vertegenwoordigers van Nederland deel te nemen aan de Conferentie te Rome, welke van den 20sten Mei tot den 14den Juni is gehouden.

De eerste vergadering had plaats op den 20sten Mei, des namiddags te 3 uur, in het paleis della Consulta, aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

Ter conferentie waren opgekomen vertegenwoordigers van Duitschland, de Argentijnsche republiek, Oostenrijk-Hongarije, België, Brazilië, Chili, China, Denemarken, Egypte, Spanje, de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, Frankrijk, Groot-Brittannie en Ierland, Griekenland, Guatemala, Engelsch-Indië, Japan, Italië, Mexico, Nederland, Peru, Portugal, Rumenië, Rusland, Servië, Zweden en Noorwegen, Zwitserland, Turkije en Uruguay.

Van deze Staten waren 19 vertegenwoordigd door diplomaten en geneeskundigen, 3 Staten alleen door geneeskundigen en 9 Staten alleen door diplomaten. Van de Europeesche Staten waren alleen België en Griekenland niet door technici vertegenwoordigd. De volgende Staten hadden de volgende gedelegeerden afgevaardigd.

STATEN.	DIPLOMATEN.	GENEESKUNDIGEN.
Duitschland,	Von Keudell,	Koch en Erhardt.
Argentijnsche Republiek,	Del Viso,	
Oostenrijk-Hongarije,	graaf Ludolf,	Von Hofmann, Grosz, d'Alber Glanstätten, graaf Batthyány, Strasser.
België,	Van Loo.	
Brazilië,	Callado,	d'Azambuja.
Chili,	Matta.	
China,	Tcheng-Ki-Tong.	
Denemarken,	De Hegermann Lindencrone,	Lehmann.
Egypte,		Abbato Pacha (alleen laatste zittingen).
Spanje,	Del Arco,	Taboada.
Vereenigde Staten van Noord-Amerika,		Sternberg.
Frankrijk,	Decrais,	Brouardel, Rochard, Proust.
Groot-Brittannie en Ierland,	Savile Lumley,	Hunter, Thorne-Thorne.
Griekenland,	Rhasis.	
Guatemala,	Segarini.	
Engelsch-Indië,		Fayrer, Lewis.
Japan,	J. E. Tanaka,	Nagai.
Italië,	S. E. Cadorna,	Baccelli, Moleschott, Semmola, Buonomo, Randaccio, Casanova.
Mexico,	Sanchez-Azcona,	Hyar Y Haro, Scibona.
Nederland,	Westenberg,	Ruijsch.
Peru,	Brunialti,	
Portugal,	G. E. Carvalho Vasconcellos,	Da Silva Amado.
Rumenië,		Obédénare.
Rusland		Eck.

STATEN.	DIPLOMATEN.	GENEESKUNDIGEN.
Servië,	Franassovich,	Danitch.
Zweden en Noorwegen,	Lindstrand,	Bergman, Dahl.
Zwitserland,	Bavier,	Sonderegger, Reali.
Turkije,	Mihran effendi,	Zoéros pacha.
Uruguay,	Antonini Y. Diez.	

Voor de opening der Vergadering werd ons ter hand gesteld eene memorie (1) houdende een algemeen overzicht van de uitkomsten der internationale conferentiën in 1852 en 1859 te Parijs, in 1865 te Constantinopel, in 1874 te Weenen en in 1881 te Washington gehouden, en een historisch overzicht van de wording der conferentie te Rome, welke blijkens dat overzicht hare eerste aanleiding vond in de cholera-epidemie, welke in 1883 Egypte heeft geteisterd en door de epidemie in 1884 in Europa werd gevolgd.

Nog werd der conferentie een programma van werkzaamheden aangeboden (2), doelende op bespreking van verschillende vragen op quarantaine zaken betrekking hebbende, benevens een gedrukt overzicht der regels en uitspraken aangenomen door de internationale conferentiën te Constantinopel, Weenen en Washington (3).

De eerste vergadering werd geopend door Z. E. den heer Mancini, Minister van Buitenlandsche Zaken van Z. M. den Koning van Italië, vergezeld van de Directeurs-generaal van dit Ministerie, de commandeurs Peiroleri en Malvano.

Z. E. heette, namens den Koning, de afgevaardigden welkom, en getuigde o. a. dat sinds de cholera in Egypte op nieuw hare verwoestingen had aangericht, de Italiaansche Regeering er op bedacht was om eene conferentie bijeen te roepen, ten einde na te gaan op welke wijze langs internationalen weg de cholera-epidemiën bestreden zullen kunnen worden.

Dit doel was thans bereikt.

Het is nu de taak der conferentie zelf de middelen te kiezen die zij dienstig acht om tot goede uitkomsten te komen.

De Italiaansche Regeering meende er zich dus toe te moeten bepalen, op het doel te wijzen dat nagejaagd moet worden, aan de conferentie overlatende omtrent de middelen daartoe aan te wenden, omtrent het programma van werkzaamheden en de regeling van haren arbeid zelve te beslissen. Twee punten zullen daarbij achtereenvolgens uitgewerkt moeten worden:

10. Moet gezocht worden naar overeenstemming bij het gebruik der middelen welke in elk land, door de Regeering, ieder voor zich, aangewend worden om door waakzaamheid, voorbehoeding, afzondering en ontsmetting de ziekte te bestrijden, en

20. Om door practische middelen en door een rationeel stelsel van waakzaamheid elkander wederzijds te beschermen tegen insleeping der ziekte van het eene land in het andere.

Daar Minister Mancini door ambtsbezigheden verhinderd was gevolg te geven aan het verzoek

(1) Zie: „Mémoire” page 49 des Protocoles et Procès-Verbaux.

(2) Zie: „Projet de question préalable pour le programme de la conférence de Rome,” page 23 des Protocoles et Procès-Verbaux.

(3) Relevé des conclusions adoptées par les conférences sanitaires internationales de Constantinople 1866, de Vienne 1874, de Washington 1881, page 27 des Protocoles et Procès-Verbaux.

van Z. E. den heer Von Keudell, den deken der diplomaten, om het presidium der conferentie te aanvaarden, werd dit aangeboden aan en aanvaard door Z. E. den heer Cadorna, president van den Raad van State, 1sten vertegenwoordiger van Italië, aan wien als secretarissen de secretarissen van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken de H.H. Fassati di Balzola, Major en Rizetto, zoomede graaf Batthyani, en de H.H. Dubail, secretaris van de Fransche ambassade, en Beauclercq, secretaris der Engelsche ambassade, werden toegevoegd.

Nadat het reglement was goedgekeurd, waarbij o. a. bepaald werd, dat de besluiten bij meerderheid van stemmen zouden genomen worden, dat elke Staat, hoe groot ook het aantal gedelegeerden was, slechts één stem zou uitbrengen, dat iedereen vrij zou zijn in de keuze van taal op de conferentie te spreken, maar de officieele taal, waarin de proces-verbalen ook gedrukt zouden worden, de Fransche taal zou zijn, stelde de voorzitter voor, de vergadering tot 25 Mei te verdagen, waartegen echter van verschillende zijden bedenkingen in het midden gebracht werden, daar de omstandigheden een langdurig verblijf der afgevaardigden te Rome niet gedoogden, zoodat de 2de vergadering op den 22sten Mei plaats had.

Daar kwamen allereerst de vragen ter sprake in hoeverre de vragenlijst door de Italiaansche afgevaardigden aan eene dergelijke lijst van de Weener conferentie ontleend, als punt van uitgang bij de besprekingen kon dienen, en wie aan die besprekingen zouden deelnemen, alle afgevaardigden, dan wel alleen geneeskundige gedelegeerden.

Frankrijks ambassadeur Z. E. den heer Decrais merkte op, dat weinig verwacht zou kunnen worden van het bespreken der gestelde vragen door eene vergadering uit zoo heterogene bestanddeelen bestaande, als deze conferentie, waarop zoowel administrateurs, diplomaten als artsen genoodigd waren.

Hij stelde daarom voor, dat de technische leden — artsen — zich onderling zouden vereenigen tot eene technische commissie, die de voorgestelde vragen en anderen zoo noodig zou trachten op te lossen en zoo een arbeid voorbereiden, waaromtrent dan later de geheele conferentie zou kunnen oordeelen.

Dit voorstel door Duitschlands en Oostenrijks ambassadeur en door verscheidene technische gedelegeerden ondersteund, werd aangenomen, terwijl daarbij besloten werd, dat de technische commissie geheel vrij zou blijven in hare organisatie en handelingen, waarna de zittingen der conferentie in pleno tot een nader te bepalen tijdstip — zitting van 12 Juni — werden verdaagd, nadat nog besloten was dat de geneeskundige gedelegeerden zich op 23 Mei zouden vereenigen ten einde een bureel te kiezen en zich te constitueeren. Dientengevolge werd op den 23sten Mei onder voorloopig presidium van den 1sten technischen Italiaanschen gedelegeerde, prof. Baccelli, de 1ste vergadering der technische commissie ten 10 uur in het paleis della Consulta geopend, en werd de verkiezing van een voorzitter aan de orde gesteld.

Op voorstel van dr. Brouardel, die de wenschelijkheid deed uitkomen dat tot voorzitter gekozen zou worden een Italiaansch geleerde, een geneesheer van naam en rijk in taalkennis, werd prof. Moleschott lid van den Italiaanschen Senaat, met algemeene stemmen als zoodanig gekozen, nadat het desbetreffend voorstel Brouardel door Sir Fayrer en Zoëros pacha was ondersteund.

Prof. Moleschott, heeft sinds met veel zaakkennis de vergaderingen geleid, een taak die, zooals voortdurend bleek, moeilijk was en veel geduld, tact en toewijding vorderde.

(1) Zie: „Projet du Règlement pour la Conférence Sanitaire internationale de Rome,” page 2 des Protocoles et Procès-Verbaux.

Tot secretarissen werden gekozen: dr. Reali, lid van den Zwitserschen Senaat, gedelegeerde van Zwitserland en de tweede ondergeteekende.

Het reglement der algemeene conferentie werd ook op de vergadering der technische commissie van toepassing verklaard, terwijl nog besloten werd, dat over het algemeen niemand meer dan eenmaal over hetzelfde onderwerp spreken zou, en dat de redevoeringen niet langer dan 10 minuten zouden duren.

Op 23 Mei, te 3 uur, had de 3de vergadering plaats, waarop ingevolge het programma de bespreking der landquarantaine aan de orde werd gesteld, en allereerst de vraag besproken werd of de technische commissie zich bepalen zou tot het bespreken der maatregelen tegen de cholera, dan wel of ze van een breeder standpunt zou uitgaan en ook de maatregelen tegen de andere epidemieën te nemen, zou behandelen.

Dit laatste was volgens dr. Rochard plicht. De Conferentie moest volgens hem hare taak breed opvatten. De pokken toch richten evenveel verwoestingen aan in Afrika, de gele koorts in Amerika en de pest in Perzië, als de cholera in Europa. De middelen van vervoer nemen overal toe. Voorheen onbereikbare steppen worden thans door spoorwegen doorsneden, natuurlijke grenzen van bosschen en stroomen vallen weg en het gevaar van besmetting groeit aan. Heden is het de cholera die ons bedreigt, maar morgen waarschijnlijk de pokken of de gele koorts. Daarom wenschte hij, dat aan eene sub-commissie zou worden opgedragen een nieuw meer omvattend programma te ontwerpen.

De Engelsche leden echter wilden dat men zich tot het bespreken der maatregelen tegen de cholera in de eerste plaats beperken zou.

Meerdere leden deelden die meening. Dienovereenkomstig werd besloten en dus de oude vragenlijst weer ter hand genomen, tengevolge waarvan de vraag omtrent het al of niet behouden der landquarantaine weer aan de orde kwam.

Met algemeene stemmen, behalve die van Turkije, werd het behoud der land-quarantaine als onnut verworpen.

Het Weener programma kon op den duur echter der vergadering niet behagen. Men achtte het verouderd, en de vragen voor het tegenwoordig standpunt der wetenschap niet rationeel genoeg gerangschikt, zoodat het na afloop der 3de zitting voor goed ter zijde werd gelegd, nadat bij de bespreking der zee-quarantaine gebleken was, dat de vragen minder geschikt waren, om tot uitgangspunt dier besprekingen te dienen.

De vragenlijst moest dientengevolge plaats maken voor een programma door dr. Brouardel aangeboden (1), betreffende de maatregelen te nemen tegen insleeping langs de zeezijde, dat sinds werd gevolgd en door den geleidelijken gang der voorstellen een zeer practische leidraad bij de discussiën bleek te zijn.

Dr. Brouardel volgde bij het bespreken der te treffen maatregelen tegen insleeping der ziekte langs de zeezijde, in gedachte het verdachte schip van dat het zijne lading in eene besmette haven inneemt en van daar vertrekt, op het geheele traject, ook speciaal in de Roode- en Middellandsche Zeeën, tot bij aankomst in het land van bestemming.

Eene poging der Fransche gedelegeerden, om ook de organisatie der Turksche en Egyptische gezondheidsraden ter sprake te brengen, mislukte, daar de Italiaansche Regeering, zooals boven reeds werd gezegd, haar verzoek kenbaar had gemaakt, die thans niet te bespreken en verscheidene afgevaardigden den last hadden ontvangen, deze zaak niet aan te roeren, en pertinent verklaarden, hare behandeling in de Conferentie niet te mogen toelaten.

Achtereenvolgens werden, overeenkomstig den gang der werkzaamheden, aangegeven door het nieuwe programma, aangevuld en gewijzigd naar omstandigheden behandeld: de maatregelen van reiniging en zuivering te nemen in besmette havens, alvorens het schip

(1) „Mesures à prendre contre la propagation par voie de mer,” page 110 des Protocoles et Procès-Verbanx.

de haven verlaat, de inlichtingen aan de Consuls te verschaffen omtrent het voorkomen der cholera, de maatregelen te nemen op reis, ingeval zich cholera openbaart; de maatregelen in het bijzonder te treffen in de Rode zee en bij de pelgrimstochten naar Mekka, in de Middellandsche zee en aan gene zijde van Gibraltar, de inspectie der uit verdachte of besmette havens komende schepen op reis en bij aankomst in niet besmette havens; de maatregelen te treffen bij ontscheping en afzondering van cholerazieken en verdachte lijders, die om insluiping der ziekte langs de landzijde door internationale maatregelen te voorkomen, en die in de verschillende Staten te treffen, om verbreiding van ontstane cholera in het besmette land zelf te voorkomen, die noodzakelijk voor wederzijdsche waarschuwing, in geval ergens cholera uitbreekt, en die ter ontsmetting.

De voorbereiding ter bespreking van deze verschillende vraagstukken in de technische commissie werd aan sub-commissiën toevertrouwd, welke des voormiddags van 10-12 uur vergaderden en hunne voorstellen tot praeadvies formuleerden, die dan des namiddags in de vergadering door den voorzitter in discussie werden gebracht, en door een der leden, gewoonlijk den voorzitter der sub-commissie, werden verdedigd.

Er zijn tot dat doel in het geheel 6 sub-commissiën werkzaam geweest.

Eene bestaande uit de heeren Brouardel, voorzitter, Buonomo, Eck, Hunter en Koch, hield zich onledig met het bespreken der maatregelen tijdens den overtocht, in het bijzonder in de Rode zee en bij de Pelgrimstochten te nemen, voor welk laatste punt ook de doctoren Zoëros-Pacha en Lewis aan de commissie werden toegevoegd.

Eene tweede, bestaande uit de heeren Rochard, voorzitter, Da Silva Amado, Ruijsch, Buonomo en Hunter, met de bespreking der maatregelen te nemen bij aankomst van verdachte schepen in Europa.

Eene derde, bestaande uit de heeren Rochard, voorzitter, Baccelli, Koch, Ruijsch en Da Silva Amado, met de regeling van het sanitair toezicht in de havens der Middellandsche zee.

Eene vierde, bestaande uit de heeren Sonderegger, voorzitter, Buonomo, Ruijsch, Thorne-Thorne, Eck, Grosz, Von Hofmann, met de bespreking der maatregelen tot voorkoming der insleeping van de ziekte langs de landzijde en langs de Caspische zee, en de maatregelen te nemen ter bestrijding der ziekte te land.

Eene vijfde, bestaande uit de heeren Ruijsch, voorzitter, Proust, Erhardt, Bergman en Lehmann, met het aangeven van een stelsel van onderlinge waarschuwing en informatie ingeval cholera uitbreekt en tot organisatie en samenwerking van sanitaire bureelen.

Eene zesde, bestaande uit de heeren Sternberg, voorzitter, Koch, Proust, Thorne-Thorne, Semmola en Von Hofmann, met het vraagstuk der ontsmetting.

De voorstellen dezer sub-commissiën in discussie gebracht, geamendeerd, aangevuld of gewijzigd, maar naar onze bescheiden meening niet altijd verbeterd in de algemeene vergadering der technische commissie, leidden tot de volgende conclusiën.

I. GENEESKUNDIGE BUREELEN VAN INFORMATIE.

1. Het is noodzakelijk dat in elk land een centraal bureel zij, tot het geven van genees-

kundige inlichtingen en waarschuwingen. Deze bureelen moeten onderling in betrekking staan, en op vaste tijden elkaar berichten omtrent den gezondheidstoestand toezenden.

2. De technische commissie uit den wensch dat de internationale conferentie de noodzakelijkheid erkenne, dat wekelijks eene internationale gezondheids-statistiek van elke belangrijke stad openbaar gemaakt worde. De statistische bescheiden zullen naar dezelfde grondslagen en hetzelfde model moeten opgemaakt worden, en het aantal der overledenen en dat der dooden door epidemische ziekten moeten vermelden, in het bijzonder dat betreffende cholera en gele koorts.

3. Het eerste geval van gele koorts of van cholera, dat zich ergens, en in het bijzonder in eene zeehaven voordoet, zal onmiddellijk aan de verschillende Regeeringen langs draadweg bekend moeten gemaakt worden.

II. VOORBEHOEDINGSMAATREGELEN TEGEN DE CHOLERA.

ALGEMEENE REGEL.

4. Zuivering en strenge en volledige afzondering — overeenkomstig de eischen der wetenschap — van alles wat de cholera zou kunnen aanbrengen, zijn de beste maatregelen om insleeping en uitbreiding der cholera tegen te gaan.

ONTSMETTING.

5. De beste middelen tot ontsmetting zijn:

Stoom van 100°,

Phenylzuur en chloorzure kalk,

Luchtversching.

Van phenylzuur en chloorzure kalk zal men telkenmale als volgt oplossingen in water bereiden:

zwakke, van 2 pct. phenylzuur, 1 pct. chloorzure kalk;

sterke, van 5 pct. phenylzuur, 4 pct. chloorzure kalk.

Het ontsmetten van personen kan geschieden door wasschen en baden met een van de zwakke oplossingen.

Het ontsmetten van linnen, kleederen, dekens en andere goederen van gelijken aard, geschiedt door:

a. Vernietiging,

b. Doorstooming gedurende één uur,

c. Koking gedurende 30 minuten,

d. Onderdompeling gedurende 24 uren in eene der zwakke oplossingen.

e. Ventilatie gedurende drie of vier weken, maar alleen in die gevallen waar geen der andere middelen kan worden toegepast.

Lederen voorwerpen, zooals koffers, schoenen, enz. moeten of vernietigd of herhaaldelijk met eene der zwakke oplossingen gewasschen worden.

Uitgebraakte stoffen en uitwerpselen zullen met eene der sterke oplossingen vermengd worden. Linnen kleederen, dekens en beddegoed, sinds korten tijd besmet, die niet onmiddellijk kunnen worden uitgestoomd, zullen onmiddellijk in dezelfde sterke oplossingen onder gedompeld worden en daarin gedurende 4 uren blijven.

Lijken moeten niet afgewasschen worden. Men moet ze zorgvuldig in lakens wikkelen, die met eene der twee sterke oplossingen doortrokken zijn. Ze moeten daarna onmiddellijk worden gekist.

Ontsmetting van koopmansgoederen en postpakketten is in het algemeen overbodig. Oververhitte stoom is het eenige middel dat aangewend kan worden, indien men balen lomp wil ontsmetten.

Voor het ontsmetten van schepen gedurende den overtocht zal men het dek en dat gedeelte van het schip ontsmetten, waar het geval van cholera of dat daarvan verdacht werd, voorkwam. Men zal de wanden van den kajuit of van het verblijf ten minste tweemaal met eene der zwakke oplossingen afwasschen en vervolgens krachtig ventileeren.

In geval voorwerpen van groote waarde niet in onmiddellijke aanraking mochten zijn geweest met choleralijders of verdachte personen, en eene nauwkeurig ontsmetting naar de aangegeven regels de vernieling daarvan zou medebrengen, die in dergelijk geval niet te rechtvaardigen zou zijn, zal de geneeskundige van het schip andere maatregelen mogen treffen voldoende tot verzekering der sanitaire belangen.

Het kielwater van besmette schepen zal uitgepompt worden, en door zeewater vervangen, ten minste tweemaal bij iedere ontsmetting. De privaten zullen ten minste tweemaal daags met de sterke oplossingen gewasschen moeten worden.

Indien het drinkwater verdacht is, moet dit alvorens gebruikt te worden, gekookt worden, indien het 24 uren na de koking of later nog wordt gebruikt moet het nogmaals gekookt worden. Al de verdachte voedingsmiddelen moeten of vernietigd of op nieuw gekookt worden.

In de hospitalen te land zullen wanden en plafonds der zalen worden afgewasschen met eene der zwakke oplossingen, vervolgens zullen de zalen worden gelucht, schoongemaakt en overgeverfd, terwijl men de verdachte zaal zoolang mogelijk buiten gebruik moet houden. De privaten zullen minstens 2 maal daags door sterke oplossingen worden ontsmet, in even groote hoeveelheid aan te wenden als de massa uitwerpselen na de laatste ontsmetting.

De kleederen van de beampten mogen niet buiten het hospitaal gedragen worden, en moeten geregeld ontsmet worden. De beampten zullen zich door wassching met eene der zwakke oplossingen moeten ontsmetten.

Geneeskundige maatregelen te land.

6. Landquarantaine en gezondheidscordons zijn onnut.

7. Om de uitbreiding en voortplanting der cholera door binnenlandsch verkeer tegen te gaan, moet men als volgt handelen:

- a. Overal en altijd zuiveringsmaatregelen toepassen en bij de eerste choleragevallen die zich voordoen voor afzondering en ontsmetting zorgen. Hiertoe moet alles vooraf in gereedheid gebracht worden, overeenkomstig het advies der geneeskundige autoriteit;
- b. Dadelijk elk geval van cholera of elk geval dat eenigszins verdacht voorkomt aan-

geven, aan de daartoe door de Regeering aangewezen autoriteit, en door een bevoegd geneeskundige den aard der ziekte of doodsoorzaak na de lijkschouwing laten constateeren;

- c. In elk land een goed ingericht geneeskundig toezicht uitoefenen. Er moeten in de provinciën en in de voornaamste steden, een voldoende aantal geneeskundige ambtenaren geplaatst worden, opdat geen enkel bewoond gedeelte buiten dit toezicht sta;
- d. Maatregelen voorschrijven waardoor de geneeskundige autoriteiten der verschillende landen onmiddellijk met elkaar overleg kunnen plegen, telkens als zij dat noodig achten, om te beraadslagen over de maatregelen, die genomen moeten worden tijdens het heerschen der cholera.

in tijden dat cholera heerscht:

8. Bijzondere aandacht moet gewijd worden aan de groote wegen en aan de voornaamste stations, welke door choleralijders kunnen bezocht worden, opdat men daar in tijds voor afzondering der zieken zorg kan dragen.

9. Op de groote middelpunten van verkeer en op de wegen, welke druk bezocht worden door werklieden of landverhuizers, moeten zooveel mogelijk aan alle hoofdstations geneeskundigen geplaatst worden om de zieken te verzorgen.

10. De wagons der sneltreinen die verschillende landen doorloopen, moeten vóór hun doortocht uit een besmet in een onbesmet land verwisseld worden, om de maatregelen te nemen, noodzakelijk indien gedurende de reis choleralijders worden waargenomen.

Men drage de grootste zorg voor de zindelijkheid der wagens en der stations.

Elk station moet minstens ééne kamer hebben, geheel afgescheiden van de overigen, om voorloopig de zieken te verplegen.

11. De ontsmetting der personen zal alleen geschieden door wasschen met ontsmettende vochten, en dan alléén als reizigers verontreinigd zijn door uitwerpselen van choleralijders.

12. Van alles wat uit een land komt waar de cholera heerscht, zal men alleen dat ontsmetten, wat met goeden grond verwacht kan worden besmet te zijn en door choleralijders gebruikt te zijn, vooral vuil linnengoed en gebruikte kleêren.

13. De algemeene gezondheidsmaatregelen — ten allen tijde toe te passen bij groote ophooping van individuën, bij het toezicht op de markten, op de levensmiddelen, op het drinkwater, op het vervoer van zieken, op het begraven der lijken enz. enz., — moeten in tijden van cholera vooral streng toegepast worden.

Geneeskundige maatregelen op rivieren.

14. De havens der rivieren, welke ook bezocht worden door zeeschepen, zijn onderworpen aan dezelfde bepalingen als de zeehavens.

15. De schepen, die de groote rivieren bevaren, moeten aan een streng geneeskundig

onderzoek onderworpen zijn. Opeenhooping van reizigers is nadrukkelijk verboden. Er zal op iedere belangrijke aanlegplaats een geneesheer moeten aanwezig zijn, zoomede ééne goed afgezonderde kamer, om voorloopig een zieke te verplegen.

Geneeskundige maatregelen op zee.

Algemeene maatregelen.

16. Het belang van elke natie vordert dat zorg gedragen worde voor den gezondheidstoestand van hare havens.

Daardoor kan dikwijls de invoer van uitheemsche ziekten voorkomen worden, terwijl dan slechts hoogst zelden de inheemsche ziekten op de schepen overgebracht zullen worden.

17. Het is strikt noodzakelijk dat zich steeds in elke haven eene geneeskundige autoriteit bevindt, die de consuls inlicht omtrent den gezondheidstoestand in de havens.

18. Het moet aan de consuls geoorloofd zijn om aan de gezondheidsbureelen hunne inlichtingen omtrent den gezondheidstoestand der havens en der steden in te winnen.

19. Elk schip, dat bestemd is tot vervoer van reizigers die uit eene verdachte haven vertrekken, zal behoorlijk naar de eischen der hygiëne ingericht moeten zijn, en ruimte moeten hebben tot afzondering der choleralijders.

20. Pakketbooten, komende uit landen waar cholera heerscht, zullen een ontsmettingsoven met stoom moeten bezitten.

21. Stoomschepen bestemd tot het vervoer van reizigers, zullen een geneeskundige aan boord moeten hebben, benoemd door de regeering des lands waartoe het schip behoort, welke regeering hem zal kunnen aanstellen en ontslaan, hij zal dus geheel onafhankelijk moeten zijn van de stoomvaartmaatschappijen en reeders.

Bijzondere maatregelen.

§ 1.

Maatregelen bij vertrek.

22. Den consul van het land waarheen de bestemming van het schip is moet het recht gegeven worden bij het geneeskundig onderzoek van het schip tegenwoordig te zijn, welk onderzoek door een daartoe door de Regeering bevoegd verklaard persoon plaats heeft, overeenkomstig de bij traktaat vast te stellen bepalingen.

23. Inlading van het schip kan slechts na zuivering daarvan, hetzij op de gewone wijze of, — zoo noodig, — door daartoe te nemen bijzondere maatregelen van ontsmetting plaats hebben. Te dien einde zal het alvorens het vertrekt door den kapitein en den geneesheer geïnspecteerd worden. De uitslag van die inspectie moet in het register aan boord ingeschreven worden.

24. De geneesheer zal de passagiers die de reis wenschen meê te maken en uit een haven

komen waar cholera heerscht vooraf onderzoeken. Er zal niemand toegelaten worden die verdachte teekenen van cholera vertoont.

25. Men zal zorg dragen, dat zij die tot inscheping toegelaten worden, geen gebruikt linnengoed, kleëren of beddegoed dat vuil of verdacht voorkomt, mede aan boord brengen.

26. Kleëren en beddegoed van overleden choleralijders mogen in geen geval aan boord toegelaten worden.

27. Als de cholera zich aan boord vertoont gedurende het verblijf in eene besmette haven, moeten de lijders bij wie zich verschijnselen van cholera openbaren, dadelijk naar het hospitaal overgebracht worden, met alles wat zij medebrachten en moet het linnengoed en beddegoed verbrand of ontsmet worden. Ook moet de plaats waar de choleralijder zich bevond, dadelijk ontsmet worden.

28. Pakken kleëren van in den vreemde overleden personen, zullen vóór de inlading ontsmet worden.

29. Uit een geneeskundig oogpunt moet men de schepen in 2 groepen verdeelen, nl. die welke een arts en die welke geen arts aan boord hebben. De laatsten moet men als kleine schepen beschouwen, onafhankelijk van de tonnenmaat en bemanning, hetzij het zeil- of stoomschepen zijn.

30. De kommandant van kleine schepen moet zich, alvorens het schip vertrekt, tot den consul van het land waartoe het schip behoort wenden, opdat een geneesheer het schip vóór het laden kan bezoeken; ook zullen de passagiers aan een gezondheidsonderzoek onderworpen zijn. Dit onderzoek is geheel onafhankelijk van de inspectie, welke door de geneeskundige autoriteit der haven geschiedt.

31. De uitslag van dit onderzoek, evenals het rapport omtrent de zindelijkheid en de ontsmetting zullen in het register van het schip aangeteekend worden.

32. De ballast mag nooit bestaan uit aarde of poreuse zelfstandigheden.

33. De kapitein moet zorgen dat er geen besmet of verdacht linnengoed, kleëren of beddegoed aan boord komt.

§ 2.

Maatregelen gedurende de reis.

Groote pakketbooten.

Verdachte schepen.

34. Het gebruikte of bevuilde linnengoed der reizigers en der bemanning moet denzelfden dag gewasschen worden, na vooraf in kokend water of in ontsmettende vochten gedompeld te zijn.

35. De privaten moeten minstens 2 maal per dag gereinigd en ontsmet worden.

36. Gedurende de geheele reis zal aan boord der verdachte schepen voor de stiptste zindelijkheid en voor krachtige luchtverversching gezorgd worden.

Besmette schepen.

37. Zoodra de geneesheer de eerste verschijnselen van cholera bij een der opvarenden bespeurt, zal hij dadelijk den kapitein waarschuwen en in overleg met hem de noodige maatregelen nemen, om de zieken van de overige passagiers af te zonderen.

38. De vertrekken door choleralijders bewoond zullen dadelijk ontsmet worden.

39. Zooveel mogelijk zullen die vertrekken na ontsmetting open en onbezet blijven en zal geen reiziger gedurende de geheele reis meer daarin worden toegelaten.

Kleine schepen.

40. Gedurende de reis zal de kapitein al de noodige maatregelen nemen tot ontsmetting van het linnen der passagiers en der bemanning, tot afzondering der zieken ingeval van cholera en tot ontsmetting der verblijven. De genomen maatregelen zullen in het register aan boord worden aangeteekend.

41. Om hem in staat te stellen dit alles goed toe te passen, zal hem bij zijn vertrek door den Consul van zijn land eene duidelijke en korte geneeskundige instructie worden meêgegeven.

Het ontwerp voor dergelijke instructie zal in verschillende talen aan de verschillende Regeeringen worden aangeboden en zooveel mogelijk verspreid worden.

BIJZONDERE BEPALINGEN VOOR DE ROODE ZEE.

Groote pakketbooten.

Verdachte schepen.

42. Al de stoomschepen, uit besmette havens komende van gene zijde van de Straat van Bab-el-Mandeb, zullen in de Roode zee een geneeskundig onderzoek ondergaan.

43. Dit onderzoek zal geschieden door een onafhankelijken geneeskundige, met het geneeskundig onderzoek in de haven belast.

44. Als de geneesheer van het schip verzekert, dat bij vertrek van het schip de gezondheidsmaatregelen naar behooren toegepast zijn, en dat die gedurende de reis, volgens de vastgestelde voorschriften en die van ontsmetting nagekomen zijn, dat er noch dooden, noch choleralijders, noch lijders verdacht van cholera geweest zijn, in één woord, als het geneeskundig onderzoek, door den geneesheer der haven gedaan, hem toelaat te constateeren dat er niemand door die ziekte aangetast is of daarvan verdacht wordt, zal onmiddellijk vrijheid van verkeer aan de opvarenden worden toegelaten.

45. De schepen, die geen reizigers achterlaten in de havens der Roode zee noch in die van Egypte, zullen alleen bij Suez een geneeskundig onderzoek ondergaan.

46. De schepen, die reizigers voor Egypte of voor elke andere haven der Roode zee aan boord hebben, zullen een eerste onderzoek bij de Straat van Bab-el-Mandeb ondergaan en een tweede in de eerste haven van aankomst.

Besmette schepen.

47. Als het schip besmet is, dat wil zeggen, als er aan boord een of meerdere gevallen van cholera zijn of geweest zijn, zullen de opvarenden ontscheept en in groepen afgezonderd worden, elke groep van zoo weinig mogelijk personen.

48. Het schip, de kleëren en alles wat tot gebruik der opvarenden behoort, zal ontsmet worden.

49. De reizigers en de bemanning zullen gedurende 5 dagen onder toezicht blijven.

50. De zieken worden afgezonderd, aan de zorg der artsen toevertrouwd en onder hunne verantwoordelijkheid gesteld.

Kleine schepen.

51. De kleine schepen die uit den Indischen Oceaan in de Roode zee komen, moeten, als zij passagiers in de Roode Zee aan wal brengen, evenals groote schepen behandeld worden, die in hetzelfde geval verkeerden.

Als ze slechts deze zee doorgaan om van den Indischen Oceaan in de Middellandsche Zee te komen, zullen zij een dubbel onderzoek moeten ondergaan, een eerste bij het binnenkomen der Roode Zee, een tweede te Suez.

Als ze geen ziekte aan boord hebben gehad, kunnen zij hunne reis voortzetten; als zij choleralijders gehad hebben, zullen zij evenals de groote besmette schepen behandeld worden.

PELGRIMSTOCHTEN NAAR MEKKA.

52. Het is wenschelijk — zooals dat in Nederlands-Indië door de Regeering is voorgescreven — dat geen pelgrim aan de tochten naar Mekka deelneeme, tenzij hij de hulpmiddelen bezit, om aan de ontberingen gedurende den pelgrimstocht naar Mekka, weerstand te bieden, welk voorschrift geenszins in strijd is met de godsdienstige verordeningen der Muselmannen.

Deze maatregel zal bij algemeene toepassing, de ellende, eene der belangrijkste oorzaken van de verspreiding der cholera onder de pelgrims, voorkomen.

53. Elk schip met pelgrims en elke karavaan, zullen van een voldoende aantal geneeskundigen vergezeld moeten zijn, daartoe door de Regeering van het land waar zich de trein vormt, aangewezen.

54. Schepen die meer dan 30 pelgrims aan boord hebben, zullen als pelgrimsschepen beschouwd worden.

55. In de havens waar cholera heerscht, zal men vóór de inscheeping van pelgrims, de pelgrimsschepen reinigen en ontsmetten, en zullen ze daarna door den arts en de geneeskundige haven-autoriteit geïnspecteerd worden. De arts van het schip zal elk persoon onderzoeken; slechts gezonden en in geen geval lijders van cholera verdacht, zullen worden toegelaten.

Hij zal zorg dragen dat er geen vuil of verdacht linnengoed, besmette kleëren of beddegoed of iets van dien aard aan boord gebracht wordt.

Alle voorwerpen uit besmette of van cholera verdachte plaatsen afkomstig, zullen, alvorens ingeladen te worden, eerst ontsmet moeten zijn.

Kleëren of beddegoed gebruikt geweest door choleralijders mogen nooit aan boord worden toegelaten.

Als er zich cholera aan boord vertoont, zullen de zieken dadelijk naar het hospitaal gebracht, en dat gedeelte van het schip waar zij zich opgehouden hebben, onmiddellijk moeten ontsmet worden.

56. De geneeskundige autoriteit van de haven waar ingescheept wordt en de geneesheer zullen zorg dragen dat er geene opeenhooping van passagiers plaats heeft.

Een stoomschip moet minstens tusschendecks voor elken passagier 9 voet oppervlakte en 54³ voet inhoud hebben. Op de zeilschepen behoort voor elk reiziger minstens 12 voet oppervlakte en 72³ voet inhoud te zijn.

57. Gedurende de reis zal de arts zorg dragen dat de zindelijkheid en luchtverversching aan boord niets te wenschen overlaten, en dat alle vuil of besmet linnen denzelfden dag wordt gewasschen en ontsmet.

De latrines moeten minstens tweemaal per dag gewasschen en ontsmet worden.

58. In het algemeen wordt aan de Regeeringen der landen van waar bedevaartgangers naarden Hedjar gaan, de toepassing aanbevolen van de hygiënische maatregelen, door de Engelsch-Indische Regeering met betrekking tot het inschepen en transport van bedevaartgangers uit Indië in de Roode zee genomen.

59. Ieder schip, bestemd voor het vervoer van bedevaartgangers moet bij aankomst in de Roode zee aanleggen aan het station van het geneeskundig toezicht, waar het een nauwkeurig geneeskundig onderzoek zal ondergaan.

Het onderzoek van de reizigers en van de bemanning moet aan den wal plaats hebben.

Het schip en de goederen van reizigers en bemanning zullen worden ontsmet, vervolgens zal de gezagvoerder de noodige maatregelen nemen tot het schoonmaken van het geheele schip en van de goederen der opvarenden.

Indien de geneeskundige aan boord verklaart, dat vóór het vertrek, al de te nemen gezondheidsmaatregelen en voorzorgen genomen zijn, dat gedurende de overtocht de gezondheidsmaatregelen en die van ontsmetting zijn in achtgenomen, dat er gedurende de overtocht geen cholera sterfgeval of ziektegeval van cholera, of daarvan verdacht, is voorgekomen en eindelijk, indien het geneeskundig onderzoek, tweemaal gedurende 24 uren ingesteld, eene zoodanige uitkomst heeft opgeleverd dat verklaard kan worden, dat geen enkel persoon aan cholera lijdt of daarvan verdacht wordt, kan de wederinscheping plaats grijpen, en kan het schip zich naar zijne eindbestemming begeven in den Hedjar.

Indien er geen geneeskundige op het schip is, of indien zich gevallen van cholera of ziektegevallen die verdacht voorkomen gedurende den overtocht hebben voorgedaan, of indien dergelijke gevallen zich voordoen bij de aankomst van het schip aan het geneeskundig station, zal het schip worden afgezonderd en ontsmet evenals al de goederen van de passagiers en van de bemanning.

De zieken en verdachten zullen dan worden afgezonderd en in groepen worden verdeeld. De gezonden, tot den afreis bestemd, zullen verdeeld worden in groepen, die zich niet weder aan boord kunnen begeven, dan na een tijdsverloop van 5 dagen, waarin zich geen geval van cholera in dergelijke groep heeft voorgedaan, te rekenen sedert de afzondering van den laatsten lijder.

Het schip zal toes'emming verkrijgen om naar de haven van bestemming te gaan in den Hedjar, wanneer al de groepen waarin de passagiers verdeeld zijn, weder zijn ingescheept, uitgenomen zij, die ter zake van besmetting zijn afgezonderd en die nog niet den bij reglement vastgestelden termijn van toezicht voorbij zijn.

60. Bij aankomst in den Hedjar, zal het schip op nieuw een nauwkeurig geneeskundig onderzoek ondergaan. Een tijdsverloop van 24 uren zal aan den geneeskundige der haven — zoo hij zulks noodig acht — gegeven worden, om een verslag op te maken van de uitkomsten van zijne bevindingen.

Indien de geneesheer aan boord verklaart, dat er geen geval van cholera of verdachte gevallen zijn voorgekomen sedert het schip het geneeskundig station verliet, en indien de inspectie van de geneeskundige haven-autoriteit tot de uitkomst geleid heeft, dat deze verklaren kan, dat er geen sterfgeval door cholera nog enig ziektegeval van cholera aan boord geweest is, wordt het schip onmiddellijk tot het vrije verkeer toegelaten.

Indien er, integendeel, cholera of verdachte gevallen voorkwamen, zal het schip onmiddellijk naar het geneeskundig station terugkeeren, om op nieuw al de maatregelen van toezicht, afzondering en ontsmetting te ondergaan, in het vorig artikel omschreven.

61. De geneeskundigen aan boord der pelgrimsschepen aanwezig en met die schepen en karavanen aangekomen, zullen de bedevaartgangers volgen gedurende den geheelen tocht. Hun zal worden opgedragen te zorgen voor den geneeskundigen dienst, ten einde zooveel mogelijk het ontstaan van cholera onder de bedevaartgangers te voorkomen. Bij het uitbreken der epidemie zullen zij de zieken behandelen en zoo spoedig mogelijk de betrokken Regeeringen van het ontstaan der ziekte kennis geven.

62. Het is volstrekt noodzakelijk de gezondheidsvoorzorgen op ruime schaal toe te passen op de plaatsen waar de bedevaartgangers zich ophouden en voornamelijk in de steden van den Hedjar.

63. Indien gedurende de geheele bedevaart geene choleragevallen zijn voorgekomen, zullen de schepen bestemd voor bedevaartgangers bij hunne terugkomst in de haven van inscheping van den Hedjar een nauwkeurig geneeskundig onderzoek ondergaan.

De schepen met bestemming naar Egypte en die welke door het zeekanaal in de Middellandsche zee komen, zullen een tweede onderzoek ondergaan, eerstgenoemde in de Egyptische havens en de andere met bestemming voor de Middellandsche zee, in de nabijheid van Suez. Dit tweede onderzoek zal beslissen of deze schepen als zuiver kunnen worden beschouwd of aan een geneeskundig toezicht en ontsmetting moeten worden onderworpen.

Indien gedurende de bedevaart choleragevallen zijn voorgekomen zullen de schepen met bestemming naar Egypte en naar de Middellandsche zee teruggezonden worden naar het geneeskundig station, waar ze vijf dagen onder toezicht zullen blijven, te rekenen van af het tijdstip der afzondering van de zieken en van de algeheele ontsmetting der goederen en schepen, onder de voorwaarden aangegeven voor de aankomst der besmette of verdachte schepen, en zullen zij vervolgens een tweede geneeskundig onderzoek ondergaan in de havens van aankomst in Egypte of in de nabijheid van Suez.

65. Kleine schepen met bedevaartgangers van den Indischen Oceaan naar de Roode Zee gaande, zullen aan dezelfde regels onderworpen zijn als de pelgrimsschepen.

66. De technische commissie is niet bevoegd tot het aanwijzen der plaatsen, waar de

geneeskundige stations zullen worden opgericht, nòch van die waar het geneeskundig onderzoek zal plaats hebben, maar de inlichtingen door haar ingewonnen geven aanleiding om haar van meening te doen zijn, dat uit een geneeskundig oogpunt het eiland Camaran voor de schepen der bedevaartgangers die uit het Zuiden komen en Aioun, Ouna en de kust van Attaka, voor diegene die van een bedevaart naar Mekka terugkomen, en die koers houden op de havens van Egypte of de Middellandsche Zee, gunstige gelegenheid aanbieden.

GENEESKUNDIG STRAFWETBOEK.

67. De technische commissie spreekt den wensch uit, dat de internationale geneeskundige conferentie den grondslag legge tot een internationaal strafwetboek, toepasselijk bij het voorkomen van handelingen in de Roodde zee, in strijd met de regels der openbare gezondheid.

§ 3.

Maatregelen bij aankomst.

Verdachte schepen.

68. De vrije doortocht wordt slechts toegestaan na een geneeskundig onderzoek bij dag, door een geneesheer van de haven van aankomst.

Dit onderzoek moet het noodige licht geven omtrent den gezondheidstoestand der reizigers en der bemanning, en bevestigen dat de gezondheidsmaatregelen en die voor ontsmetting stipt zijn nagekomen, zoowel bij vertrek van het schip als gedurende de reis.

69. Blijkt daarbij dat geen cholera aan boord voorkomt nòch voorkwam, dan kunnen de reizigers onmiddellijk hunne reis voortzetten.

70. Ingeval de reis minder dan tien dagen geduurd heeft, zal gedurende 24 uren nauwkeurig toezicht worden gehouden en moeten aan boord het vuile linnen en andere gebruikte voorwerpen ontsmet worden.

Besmette schepen.

71. De zieken moeten dadelijk ontscheept en in een afzonderlijk gelegen lokaal gebracht worden.

72. De ontsmetting zal plaats hebben zooals bij bovenstaand reglement vastgesteld is.

73. De reizigers en bemanning zullen worden afgezonderd.

74. Die afzondering zal vijf dagen duren.

75. Indien er volgens de verklaring van den arts aan boord, gedurende de laatste 10 dagen, geene gevallen van cholera voorgekomen zijn, dan kan het tijdperk van toezicht tot 24 uren beperkt worden.

76. De groepen waarin de reizigers moeten worden verdeeld, moeten zoo klein mogelijk

zijn, opdat wanneer zich onder eene groep een geval voordoet, daardoor de afzondering der andere zoo min mogelijk verlengd behoeft te worden.

77. De geneeskundige autoriteit zal de maatregelen, die zij tot ontsmetting noodig acht, nemen, en zal voorbehoedsmiddelen voorschrijven, overeenkomstig de grondslagen door de Conferentie aangenomen.

78. Het schip zal volgens de door de conferentie vastgestelde regelen ontsmet worden. De ontsmetting van het schip zal plaats hebben in tegenwoordigheid en onder verantwoordelijkheid van den chef van het geneeskundig toezicht der haven.

BESCHIKKINGEN TOEPASSELIJK OP DE MIDDELLANDSCHE ZEE.

Verdachte schepen.

79. De passagiers en de bemanning worden in een afzonderlijk lokaal ontscheept, behoorlijk ingericht tot toepassing der regelen van afzondering en ontsmetting.

80. Deze afzondering zal van drie tot zes volle dagen duren, al naarmate het verdachte schip een pakketboot is of wel een klein schip, en er al of niet een geneeskundige aan boord is.

81. De duur van den overtocht zal van dien der afzondering worden afgetrokken.

Besmette schepen.

82. De besmette schepen zijn in de Middellandsche zee onderworpen aan de algemeene regelen die toegepast worden op besmette schepen, in de havens van aankomst.

VOORBEHOEDMAATREGELEN OP DE CASPISCHE ZEE.

83. De maatregelen op de Caspische zee van toepassing, zijn gelijk aan die voor de andere zeeën aangegeven.

III. VOORBEHOEDMIDDELEN TEGEN DE GELE KOORTS.

84. De maatregelen tegen cholera aanbevolen, zijn in 't algemeen ook toepasselijk op de gele koorts en op de andere epidemische ziekten, welke ontstaan onder invloed van anti-hygiënische toestanden en die overdraagbaar zijn van mensch op mensch.

De meest doeltreffende middelen om de verspreiding van ziekten van dezen aard tegen te gaan, zijn het toepassen van gezondheidsmaatregelen op de steden en op de schepen komende uit besmette havens, het afzonderen der zieken en het ontsmetten van verdachte goederen en verblijven.

Naar uit bovenstaande conclusiën blijkt, heeft de meerderheid er naar gestreefd bij de vervulling der haar opgedragen taak zoo min mogelijk gebruik te maken van hare bevoegdheid te adviseeren tot toepassing van quarantaine maatregelen, maar daarentegen

telkens op de wenschelijkheid gewezen, waar slechts eenigszins mogelijk, deze door die van andere maatregelen van voorzorg tegen het ontstaan der ziekte te vervangen, overeenkomstig de eischen van het tegenwoordig standpunt der hygiënische wetenschap.

In den somtijds fellen strijd tusschen de zoogenaamde quarantainisten en de anti-quarantainisten, heeft de meerderheid gezocht naar praktische middelen, naar zij meende voor beide groepen van hygiënisten aannemelijk en steunende op rationeele grondslagen.

Dat daarbij somtijds reeds afgehandelde onderwerpen weer op nieuw ter sprake kwamen, waarvan sommige conclusiën de sporen dragen en dat niet alle conclusiën even duidelijk of volledig zijn, was onvermijdelijk, bij den snellen loop der beraadslagingen en bij de zeer uiteenlopende discussiën, het voortdurend aanbieden van amendementen en sub-amendementen.

Men bedenke daarbij, dat de taak der technische commissie was, eene *voorbereidende*, dat zij slechts de opdracht had tot het aanbrengen der ruwe steenen, welke onder de handen der diplomaten en met de hulp van hunne geneeskundige adviseurs door slijping tot bouwstof moesten worden bewerkt, tot opbouw van den toekomstigen internationalen sanitairen Statenbond.

Als zoodanig hebben de genoemde conclusiën ongetwijfeld waarde.

Bovendien werden verscheidene voorstellen met algemeene stemmen aangenomen, waarvan de toepassing reeds een groote vooruitgang op internationaal sanitair gebied zou zijn. Zoo vonden onder anderen de voorstellen, betreffende de organisatie van de bureelen van informatie algemeenen bijval, daar iedereen begreep dat de stelselloosheid, waarmede thans het voorkomen van besmettelijke ziekten wordt gepubliceerd en aan de eene zijde overdreven optimistische en aan de andere zijde zeer overdreven pessimistische berichten worden verspreid, aanleiding geven tot verzuim der noodige maatregelen eenerzijds, of onnoodige ongemotiveerde vrees, schade in handelsbelangen en belemmeringen in verkeer anderzijds, die ingeval een behoorlijk stelsel van wederzijdsche inlichting internationaal wordt vastgesteld, vermeden kunnen worden.

Door aanneming van de algemeene regelen sub 4 en 7 wenschte de conferentie getuigenis te geven van haar, o. i. juist standpunt, dat de hoofdfactor ter bestrijding der epidemieën, door ieder voor zich te huis gezocht moet worden, in de toepassing van hygiënische maatregelen en behoorlijke regeling van het geneeskundig staatstoezicht, en dat eerst daarna — als bij uitzondering — quarantaine maatregelen kunnen gelden.

Daarbij sluit zich aan de groote zorg aan desinfectie gewijd en de verwerping der land-quarantaine en der sanitaire cordons.

Veel verschil van gevoelen bestond ten opzichte der maatregelen van toezicht aan de grenzen te nemen ten opzichte van spoortreinen, komende uit besmette landen. Te vergeefs trachtte de tweede ondergeteekende de aanneming van conclusie n°. 10 te verhinderen, door het voorstel te doen, om het verbod van toelating van spoorwagens uit besmette landen over de grenzen zoodanig te wijzigen, dat alleen bezoedelde wagens en verdachte wagonslits, onmiddellijk komende uit brandpunten van besmetting, aan gene zijde der grenzen van onbesmette landen behoeven achtergelaten te worden, terwijl de wagens, die na inspectie zuiver bevonden zijn, toegelaten zouden kunnen worden.

De meerderheid achtte dit echter niet voldoende en wenschte alle wagens komende uit besmette landen, aan de grenzen terug te houden.

Artt. 14 en 15 dienen om de wenschelijkheid uit te spreken van eenig toezicht ook op het verkeer langs de groote rivieren in tijd van epidemieën, en vooral om ook hier de

noodige gelegenheid te hebben tot afzondering van choleralijders, die zooals de ondervinding leert, veelvuldig onder het scheepsvolk op rivieren varende voorkomt.

Den meesten weerstand wekten de maatregelen ontworpen ter voorziening in de behoefte aan toezicht op schepen, vertrekkende uit besmette havens, vóór het vertrek en vooral ook die te nemen tijdens den overtocht en in het bijzonder in de Roode en Middellandsche zeeën. Hier liepen ook werkelijk de belangen voor de verschillende rijken zeer uiteen, te meer, sinds meer en meer de meening veld won, dat ten opzichte van schepen, komende uit Engelsch-Indië, verscherpte bepalingen omtrent geneeskundig onderzoek noodig geacht worden. Vele besluiten hierop toepasselijk werden slechts met eene zeer geringe meerderheid van stemmen aangenomen.

De Engelsche afgevaardigden wezen daarbij voordurend op de nadeelen aan de thans gevolgde wijze van toepassing der quarantaine, waardoor, huns inziens, de verspreiding der ziekte eerder bevorderd dan verhinderd werd, en aan de vele bezwaren aan de toepassing verbonden. Bovendien, vestigden zij er de aandacht op, dat de cholera in Engelsch-Indië afneemt, dank zij de getroffen maatregelen van hygiëne, waardoor b. v. het aantal overledenen aan cholera, dat van 1848—1864 aldaar 37 454 bedroeg, van 1864—1881 tot 11 000 is gedaald.

Ook werd door hen beweerd, dat niemand met goede bewijzen kan staven, dat ooit de cholera uit Engelsch-Indië naar Europa is overgebracht.

Zij achtten dus de door de sub-commissie, voor de Roode zee voorgestelde maatregelen van observatie, die zij gelijk stelden met quarantaine nutteloos, zelfs nadeelig, en eischten vrije ongestoorde vaart voor de Engelsche schepen door de Roode zee en het Suezkanaal, even vrij als in volle zee. Nadat verscheiden afgevaardigden, waaronder de Italiaansche afgevaardigde Dr. Semmola, die ook deel genomen had aan de conferentie te Weenen, er op gewezen had, dat Engeland voorheen nooit dergelijke, alle contrôle verwerpende eischen had gesteld, en dat de Engelsche afgevaardigden op de conferentie te Weenen o. a. wel degelijk de quarantaine in de Roode zee noodzakelijk oordeelden, en voor de toepassing stemden, en nadat van verschillende zijden er op gewezen was, dat hier geen uitzondering mocht gelden, maar dat even goed als de Fransche schepen uit Achter-Indië en de Nederlandsche uit Oost-Indië, ook de Engelsche uit Voor-Indië, ingeval zij uit besmette havens komen, zich voor het algemeen belang aan den internationalen sanitairen maatregel eener gezondheidsinspectie in de Roode zee moeten onderwerpen, werd verworpen het voorstel van den Engelschen afgevaardigde Hunter, luidende als volgt:

» De Engelsche schepen, zoowel koopvaardij- als transportschepen, mailbooten en anderen, » die geen Egyptische havens noch (niet-Engelsche) Europeesche havens aandoen, zullen ten » allen tijde vrij en ongehinderd, zonder inspectie, het Suezkanaal mogen doorvaren, als » waren zij in volle zee."

Voor het voorstel stemden alleen de Engelsche en de Engelsch-Indische afgevaardigden, terwijl die van Rusland en Japan buiten stemming bleven. Deze stemming was waarschijnlijk de belangrijkste van allen, daar het stellen van dit voorstel en de opvolgende stemming daaromtrent een duidelijk beeld geeft van de stelling door de verschillende partijen ingenomen, ten opzichte der hoofdquaestie, de quarantaine in de Roode zee.

Na al hetgeen dienaangaande en in de Académie de Médecine en in de Fransche Kamers en bij geschriften van diplomaten, reeders en geneeskundigen ter gelegenheid der vorige cholera-epidemiën, en in tal van geneeskundige congressen, o. a. te Amsterdam in 1881 en te 's Gravenhage in 1884, was gezegd, scheen men wederzijds weinig lust te hebben zich andermaal voor en tegen quarantaine in de Roode zee ten strijde aan te gorden en den kostbaren tijd in vruchteloos debat te verliezen.

De meeningen waren overigens ook voldoende bekend, ze behoeften slechts officieel geconstateerd te worden. Dat maakte de Engelsche afgevaardigde door zijn bovenbedoeld voorstel gemakkelijk.

Een belangrijk debat ontspon zich nog bij de beschouwingen omtrent den duur van het incubatie-tijdperk der cholera, nadat de Commissie met 18 tegen 2 stemmen, terwijl 2 afgevaardigden zich van stemming onthielden, had besloten dat reizigers van besmette schepen ontscheept en in observatie gesteld zullen worden. Door Prof. Koch werd daarbij de stelling verdedigd, dat het incubatie-tijdperk der besmetting van mensch op mensch op 5 dagen kan gesteld worden, en het voorstel der Sub-commissie voor de Rode zee, om het observatie-tijdperk op 5 dagen vast te stellen, op rationeele grondslagen, ervaring en op wetenschappelijke gronden rust. Hij vond hierin o. a. steun bij den Portugeeschen afgevaardigde Dr. Da Silva Amado en bij den Zweedschen gedelegeerde Dr. Bergman, welke laatste zelfs het incubatie-tijdperk op 3 dagen meent te moeten stellen, maar werd bestreden door de heeren Drs. Zoëros Pacha, Semmola, Toboada en Azambuja, die eene observatie van tien dagen en meer, noodzakelijk achtten.

Laatstgenoemde wees ter verdediging zijner meening o. a. op het veel geruchtmakend geval der *Matheo Bruzzo*, die 3 October 1884 met 1244 passagiers en 89 man equipage uit Genua vertrok, den 28sten October te Montevideo aankwam, en aan boord van welk schip eerst 5, 6 en 7 November de cholera uitbrak, die opvolgend tot eene hevige epidemie aan boord aanleiding gaf. Hij werd in zijne beweringen, dat omtrent den duur van het incubatie tijdperk weinig met zekerheid kan bepaald worden, gesteund door de Engelsche afgevaardigden Drs. Lewis en Thorne Thorne.

Eerstgenoemde verwees naar het rapport van den geneeskundigen dienst in Engelsch-Indië over het jaar 1881, blijkens hetwelk de cholera soms eerst 20 dagen na het verlaten der besmette haven zich aan boord openbaarde, terwijl dr. Thorne Thorne herinnerde, dat tijdens het voorkomen van cholera op den »*Crocodil*» slechts 2 personen van de 9 aangetasten gestorven zijn, onder 1500 passagiers, terwijl z. i. hoogst waarschijnlijk de verliezen vrij wat grooter geweest zouden zijn, als de passagiers in de vuile lazarettten in de Rode zee in observatie gesteld waren.

Dr. Koch, die met de hem eigen nauwgezetheid een zeer ernstig en streng onderzoek had ingesteld naar het gebeurde met de *Matheo Bruzzo*, handhaafde zijne meening en deelde mede, dat hem bij dat onderzoek gebleken was uit de scheepsjournalen, dat in het tijdperk tusschen het verlaten der besmette haven en de aankomst te Montevideo, verschillende personen aan boord overleden zijn tengevolge van verschillende aandoeningen der spijsverteringswerktuigen. Zoo meent hij dat ook op den *Crocodil* en in al die gevallen waarin beweerd wordt, dat een zoo langdurig incubatie tijdperk werd waargenomen, de aantekeningen in nauwkeurigheid te wenschen overlaten.

Misschien werd in dergelijke gevallen de ziekte eenigen tijd sleepende gehouden, door het vochtige vuile linnen, kielwater of andere media, waarin de cholera-bacillen langer hun vitaliteit en besmettend vermogen behouden.

De meerderheid der vergadering vereenigde zich met die zienswijze, van daar dat men in de besluiten telkens van het vijfdaagsch incubatie tijdperk melding ziet gemaakt en dat steeds aan het ontsmetten van vuil en verdacht linnengoed, beddegoed, enz., zoo groote waarde wordt gehecht, daar het gevaar van besmetting langs dien weg langer duurt en dus meer voorzorgen en langduriger observatie eischt dan de verdachte personen zelve, die spoedig van de besmetting getuigen door de bij hen gemakkelijk waar te nemen ziekte-verschijnselen.

Bij de bespreking der maatregelen te nemen ten opzichte van schepen, komende in de Rode zee van gene zijde der Straat van Bab-el-Mandeb, werd op voorstel van den tweeden

ondergeteekende bij amendement het voorstel der sub-commissie dat alle schepen, komende uit het Oosten in de Roode zee, zich aan eene inspectie zullen moeten onderwerpen, zoodanig gewijzigd, dat bepaald werd dat dergelijke inspectie alleen zal worden ondergaan door schepen, komende uit besmette havens.

Ook werd op zijn voorstel, de bepaling dat alle schepen, waarop tijdens het traject een geval van cholera of een verdacht geval dezer ziekte voorkwam, in Europa, bij aankomst aan 5 dagen observatie onderworpen zullen zijn, zoodanig gewijzigd, dat het den geneeskundigen Inspecteur vrij zal staan bij aankomst van groote mailbooten, dit observatie-tijdperk tot één dag terug te brengen, als er in een tijdsverloop van langer dan 10 dagen geen cholera aan boord is waargenomen en alle maatregelen van hygiëne, afzondering en ontsmetting behoorlijk zijn toegepast.

Aanbeveling verdient o. i. ook de toepassing der maatregelen te nemen ten opzichte der pelgrimstochten, en dat zoowel bij de inscheping der pelgrims als aan boord streng geneeskundig toezicht zal gehouden worden, zoomede de bepaling, dat elke karavaan van een geneesheer vergezeld zal zijn, bijv. van een der Mahomedaansche artsen uit Voor-Indië, die hier zeer zeker nuttig werkzaam zal kunnen zijn, ter bestrijding der gevreesde ziekte.

Wat betreft de bepaling van art. 54 verdient opmerking, dat hier de schepen bedoeld worden, hoofdzakelijk bestemd voor den transportdienst der pelgrims.

Het voorstel Brouardel, dat de geneesheer aan boord onafhankelijk zal zijn van de Maatschappij en als het ware de schildwacht voor de openbare gezondheid, door den Staat op het schip geplaatst, vond algemeene instemming. De kosten daardoor veroorzaakt, zullen niet veel hooger zijn dan thans voor den geneeskundigen dienst aan boord vereischt, nu de meeste mailbooten een doctor aan boord hebben, en zullen gewis gaarne door de maatschappijen gedragen worden, ingeval zij de lastige quarantaine-bepalingen van thans, zien plaats maken voor het mildere stelsel, toe te passen op schepen, die dergelijk geneeskundig ambtenaar voeren.

Wat de ontsmetting betreft, vinden wij ook in het te Rome ontworpen regulatief de bij ons geldende ontsmettingsmiddelen terug. In het te Rome ontworpen regulatief komt echter sublimaat niet voor, daar de sub-commissie voor desinfectie, ofschoon gaarne erkennende, dat in verscheiden gevallen, waar de aanwending daarvan onder toezicht van deskundigen mogelijk is, de sublimaat uitstekende diensten bij de ontsmetting kan bewijzen, voor algemeene aanwending het carbolzuur verkoos, en besloten had een zoo gering aantal ontsmettingsmiddelen als mogelijk was, aan te raden; de verschillende Staten intusschen de vrijheid latende, de aanbevolen middelen aan te vullen door de middelen waarin zij het meeste vertrouwen stellen. Dat was noodzakelijk, want zooals langzamerhand meer en meer bleek bij de discussiën omtrent desinfectie, had menigeen voorliefde voor het middel, waarmede hij persoonlijk had geëxperimenteerd of waarmede in het Rijk, dat hij vertegenwoordigde, goede uitkomsten waren verkregen bij het heerschen van epidemiën, en zouden door toegeven aan uitbreiding der lijst, de ontsmetters door l'embarras du choix in verlegenheid gebracht worden zijn.

Nog moet mededeeling gedaan worden van de toezending van een telegram van dr. Ferran, vermeldende de uitkomsten door hem verkregen met de inenting zijner culturen tegen de cholera in Spanje.

Door de Conferentie werd besloten het telegram voor kennisneming aan te nemen, hetgeen o. i. daaraan toegeschreven moet worden, dat de ter Conferentie aanwezige autoriteiten op biologisch gebied, zich weinig aangetrokken gevoelden door de stellingen van Ferran, en de hun voorgelegde vraag, of zij meenden dat buiten het lichaam in daartoe geschikte voedingsvochten, een mildere vorm van cholera-bacillen gekweekt kan worden, geschikt

tot inenting, op grond van eigen onderzoekingen, ontkennend meenden te moeten beantwoorden. Ook achtte men de medegedeelde feiten niet voldoende gecontroleerd noch voldoende wetenschappelijk geconstateerd.

Den 7den Juni hield de technische commissie hare laatste vergadering.

Het bureel stelde daarbij voor, een overzicht van de conclusiën voor de vergadering aangenomen te doen drukken.

Verscheiden leden echter, vooral de Engelsche afgevaardigden, wenschten dat daarbij ook zou opgenomen worden een overzicht der voorstellen door de vergadering verworpen.

Het secretariaat meende zich nochtans te moeten bepalen tot het verzamelen der aangenomen voorstellen, of wel tot overlegging der gedrukte processen-verbaal der zittingen zonder meer. De vergadering besloot tot het laatste, het aan de belangstellenden zelf overlatende, het recueil der voorstellen naar verkiezing tot stand te brengen, tot overlegging aan hunne Regeeringen.

Nadat de heer Lindstrand, Minister van Zweden en Noorwegen, in eene rede, getuigende van veel waardeering en welwillendheid, de technische commissie had dank gezegd voor den verrichten arbeid, werd de zitting door prof. Moleschott gesloten, nadat de voorzitter door de vergadering als rapporteur der commissie in de algemeene conferentie was aangewezen.

Daarna werd een tocht naar Napels ondernomen, waartoe de leden der conferentie door de Italiaansche Regeering waren uitgenoodigd, tot het bezoeken der nieuwe waterwerken en der andere verbeteringen op hygiënisch gebied in de door de cholera gateisterde stad, welke de aandacht der technici overwaardig waren.

Den 11den Juni van Napels teruggekeerd werden 12 en 13 Juni de algemeene zittingen onder leiding van Z. E. den heer Cadorna hervat, waarbij de genomen conclusiën werden ter tafel gebracht. door dr. Moleschott toegelicht en op voorstel van den Duitschen ambassadeur besloten, dat de vergaderingen der conferentie tot 16 November zouden worden verdaagd, opdat de gezanten tijd en gelegenheid zouden hebben, omtrent de door de technische commissie gedane voorstellen overleg te plegen met hunne Regeeringen en opdat in November de grondslagen gelegd zouden kunnen worden tot eenen internationalen sanitairen Statenbond, overeenkomstig de bedoeling van het Italiaansche Gouvernement.

Na het algemeen overzicht der werkzaamheden mag, meenen wij, van de technische commissie gezegd worden, dat ze er vooral naar heeft gestreefd practische en gemakkelijk uitvoerbare adviezen te geven, en daarin naar onze bescheiden meening ook menigmaal is geslaagd, en dat de meerderheid duidelijk bewijs heeft geleverd van haar ernstig streven tot toenadering, om door gemeen overleg op wetenschappelijke grondslagen tot de oprichting van een internationalen sanitairen Statenbond saam te werken.

Terwijl bij dat streven tijdens de conferentie te Constantinopel in 1866, het behoud en de regeling der quarantaine hoofdzaak was, en terwijl in 1874 te Weenen bij eenige loslating aan dit denkbeeld nevens quarantaine het gezondheidsonderzoek der zeeschepen als maatregel ter vervanging van quarantaine toegelaten werd, maar toch nog altijd vrij algemeen aan quarantaine de voorkeur gegeven werd en daarin het hoofdwapen werd gezocht ter bestrijding van de voortplanting van epidemieën, zien wij in de conclusiën der conferentie van Rome de quarantaine op den achtergrond gedrongen en daarentegen meer de toe-

passing der algemeene maatregelen van voorzorg en van het gezondheidsonderzoek op den voorgrond treden.

Algemeene zuivering van bodem, lucht en drinkwater, hygiënische inrichting der schepen, behoorlijk geneeskundig toezicht bij vertrek, toepassing der hygiëne aan boord en nauwkeurig geneeskundig toezicht op de reizigers op reis en bij aankomst der vaartuigen, wederzijdsche waarschuwing zoo er zich cholera vertoont, onmiddellijke afzondering der lijders en rationeele toepassing der ontsmetting, tot dit doel — waar noodig — oprichten van hospitalen en ontsmettingsstations, dat zijn de middelen die de technische commissie boven alle anderen noodzakelijk achtte; en eerst daarna werd erkend, dat vooralsnog de quarantaine niet altijd gemist kan worden, zoo o. a. in de eerste plaats niet bij het voorkomen van cholera op schepen aan den ingang der Roode zee en te Suez, de poorten waardoor reeds menige cholera-epidemie Arabië, Egypte en Europa binnendrong.

Waar de quarantaine dus onmisbaar was, was men er echter op bedacht ze zoo min mogelijk voor handel en verkeer belemmerend te maken.

Omtrent verscheidene zaken waaromtrent men ter conferentie te Constantinopel en te Weenen nog in het duister rondtastte, was het mogelijk te Rome in het bezit der belangrijke onderzoekingen op bacterioscopisch gebied der laatste jaren, zich een denkbeeld te vormen en op rationeele grondslagen rustende adviezen te geven, waartoe men vroeger niet in staat was, zoo o. a. in zake ontsmetting, waaromtrent de conferentie te Constantinopel verklaarde zich niet te kunnen uitspreken, en waaromtrent thans een op rationeele grondslagen rustend reglement werd ontworpen.

Zeer te bejammeren is het daarom, dat de conclusiën der technische commissie niet verder werden uitgewerkt. Daarin lag stof te over voor de samenstelling van een ontwerp eener overeenkomst, die, al kon zij ook niet alles omvatten wat men aanvankelijk had beoogd, zeer veel had kunnen regelen in het belang van de bestrijding der epidemieën.

Intusschen verdient opmerking, dat reeds in den loop van 1885 door onderscheiden Regeeringen, verschillende van de conclusiën der conferentie in toepassing worden gebracht.

De arbeid is zodoende in geen geval nutteloos geweest.

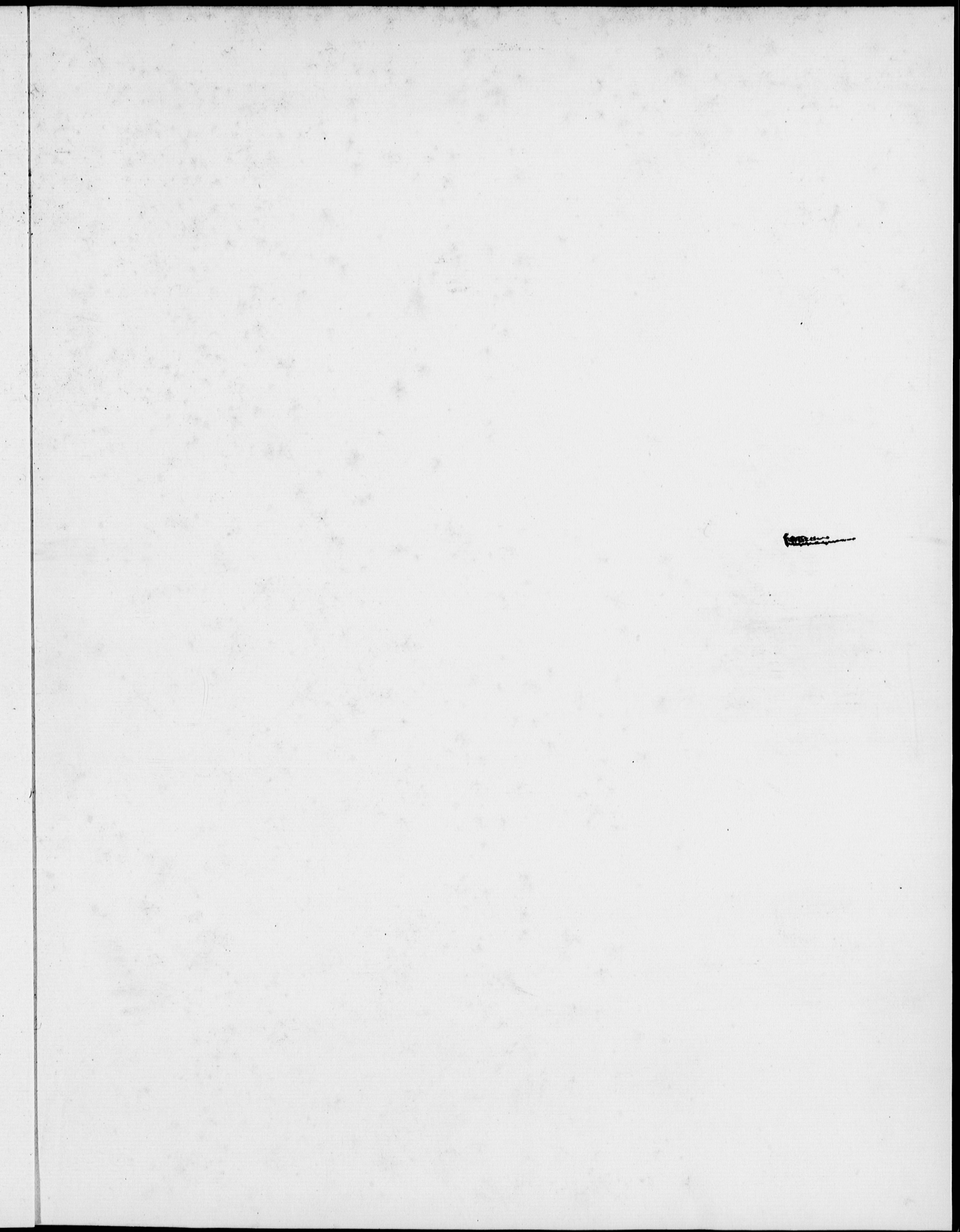
Ten slotte rust op ons de aangename plicht, erkentelijk melding te maken van de gast-vrije ontvangst en de vele zeer gewaardeerde blijken van welwillendheid, waarmede zoowel Z. M. de Koning van Italië als de Regeering en de Italiaansche afgevaardigden ons tijdens ons verblijf te Rome en te Napels hebben overladen en de vele blijken van welwillendheid, dezerzijds ondervonden.

WESTENBERG.

RUYSCH.

—

c.5866

0.
3